

Ystävyys ja kaveruus

Faktaa

Ystävyysuhteissa opitaan ottamaan huomioon toisia, antamaan ja saamaan. Riidat ovat uhka ystävyydelle, mutta ne auttavat myös opettelemaan erimielisyyksien selvittämistä. Ystävyudessa opitaan tuntemaan toista, viihtymään yhdessä, keksimään kiinnostavaa tekemistä ja luottamaan toiseen.

Kun nuori etsii ystäviä, hän huomaa vähitellen, millaisten ihmisten kanssa hän viihtyy jatulee parhaiten toimeen. Samalla hän oppii asioita itsestään ja rakentaa minäkuvaansa. Ystävyysuhteissa opitut ihmissuhdetaidot auttavat myös muissa ihmissuhteissa

Kaverien kanssa on mahdollista kokea asioita, jotka vaikuttavat suuresti hyvinvointiin. Tämän vuoksi yksinäisyys on riski nuoren kehitykselle.

Kokeile tätä

Vaihtoehto A:

1. Jaa ryhmä pareihin ja pyydä heitä miettimään ja kirjaamaan viisi asiaa, jotka yhdistävät heitä.
2. Yhdistä kaksi paria neljän hengen ryhmiksi. Pyydä heitä miettimään, mitkä asiat yhdistävät heitä.
3. Kirjaa lopuksi ylös, mitkä asiat yhdistävät koko ryhmää.

Vaihtoehto B:

1. Jaa ryhmä pareihin ja pyydä heitä miettimään ja kirjaamaan paras ryhmä, jossa he ovat olleet.
Mikä teki siitä ryhmästä hyvän?
Millaisia ominaisuuksia hyvään ryhmään liittyy?
2. Kerää yhteen kaikkien pariin kirjaamat hyvän ryhmän ominaisuudet.
3. Keskustelkaa siitä, miten näitä hyviä ominaisuuksia voisi saada esiin muissakin ryhmissä.

Kiusaaminen

Faktaa

Kiusaamista on, kun yhdelle ja samalle ihmiselle aiheutetaan toistuvasti ja tahallaan pahaa mieltä. Tekijöinä on joku tai jotkut, joita vastaan kiusatun on vaikea puolustautua. Toistuvuus tarkoittaa sitä, että sama ihminen joutuu yhä uudestaan muiden ilkeän tai vahingoittavan toiminnan kohteeksi. Kiusaaminen voi jatkua vuosia.

Tahallisuus merkitsee sitä, että tekojen tarkoitus todella on loukata tai aiheuttaa harmia ja pahaa mieltä. Joskushan toista ihmistä tulee loukanneeksi vahingossa. Silloinkin asia tulee selvittää, vaikka kysymys ei varsinaisesti kiusaamisesta olekaan. Vaikeus puolustautua tarkoittaa sitä, että kiusattu on jollain tavoin kiusaajaansa nähden heikommassa asemassa. Kiusattu voi olla fyysisesti heikko, hyvin arka tai hän saattaa olla ryhmässä uusi, joten hänelle ei ole vielä muodostunut kiusaamiselta suojaavaa kaveripiiriä.

Kiusaaja ei toimi yksin, vaan ryhmässä on useita kiusaamista tukevia rooleja, kuten kiusaajan apuri, kannustajat, kiusattu, kiusatun puolustaja ja hiljainen hyväksyjä.

Kokeile tätä

1. Jaa ryhmä kolmeen osaan ja anna heille pohdittavaksi seuraavat kysymykset

- Mitä on kiusaaminen?
- Missä kiusaamista tapahtuu (koulu, työpaikka, harrastukset, internet)?
- Miksi kiusataan?
- Millaiset ihmiset kiusaavat?
- Millaisissa ryhmissä kiusataan?

HUOM! Tarkoitus ei ole kirjoittaa kenenkään nimiä eikä todellisia tapahtumia!

2. Tämän jälkeen keskustelkaa koko ryhmän kesken, mitä te voisitte tehdä kiusaamisen estämiseksi.

3. Kirjatkaa viisi tärkeintä ajatusta tai ehdotusta paperille ja kiinnittäkää ne ryhmätilan seinälle. Jos ryhmässä ei löydy yksimielisyyttä, ehdotuksista voidaan tarvittaessa äänestää.

Eroon ennakkoluuloista

Faktaa

Oikeus olla oma itsensä on yksi ihmisen tärkeimmistä oikeuksista. Me olemme onneksi monimuotoisia olentoja, eikä tasan samanlaista ihmistä kävele vastaan. Jokaisella on oikeus olla juuri sellainen kuin on ja haluaa olla – eikä kukaan halua tulla leimatuksi vain yhden piirteen perusteella.

Ennakkoluulot ovat käsityksiä jostakin ihmisestä tai asiasta ennen kuin olemme tutustuneet häneen tai siihen. Usein ennakkoluulot johtuvat tietämättömyydestä, ja pahimmassa tapauksessa ne johtavat syrjintään ja rasismiin. Meillä kaikilla on ennakkoluuloja.

Ensin ennakkoluulot pitää tunnistaa ja tunnustaa, vasta sen jälkeen niitä voi ryhtyä purkamaan. Tiedon hankkiminen on paras lääke tietämättömyydestä johtuviin ennakkoluuloihin.

Ennakkoluuloista pääseminen vaatii myös tutustumista itseensä ja erilaisten piirteiden arvostamista sekä itsessään että muissa. Ennakkoluulojen alkulähteitä voi löytää tietämättömyyden lisäksi myös huonosta itsetunnosta.

Erilaisuutta voi opetella arvostamaan – samoin itseään.

Kokeile tätä

1. Jaa nuoret pienryhmiin ja pyydä heitä miettimään seuraavia kysymyksiä
 - Millaisista asioista ennakkoluulot voivat johtua?
 - Mihin asioihin haluaisitte vaikuttaa?
 - Mitä muuttaisitte, jos teillä olisi kaikki valta maailmassa?
 - Mitä ennakkoluuloja olette itse kohdanneet?
 - Miten omia ennakkoluuloja voi purkaa?
2. Jokainen ryhmä esittää vastauksensa viimeiseen kysymykseen eli siihen, miten omia ennakkoluuloja voi purkaa.
3. Kerää vastaukset taululle ja kirjaa ne talteen, jotta niihin voi palata, jos ryhmässä ilmenee jatkossa ennakkoluuloja.